

CHƯƠNG BỐN

XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ TỔ QUỐC VIỆT NAM XÃ HỘI CHỦ NGHĨA. THỰC HIỆN CÔNG CUỘC ĐỔI MỚI, ĐẨY MẠNH CÔNG NGHIỆP HOÁ, HIỆN ĐẠI HOÁ ĐẤT NƯỚC (1975 – 2007)

I – Góp phần ổn định tình hình, hàn gắn vết thương chiến tranh, tham gia cải tạo xã hội chủ nghĩa, kiên cường bảo vệ tổ quốc.

Chiến dịch Hồ Chí Minh toàn thắng 30-4-1975, kết thúc vẻ vang 21 năm kháng chiến chống Mỹ, hoàn thành cách mạng dân tộc, dân chủ nhân dân. Đất nước ta bước vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên độc lập tự do, Tổ quốc thống nhất, cả nước tiến lên CNXH.

Phấn khởi trước thắng lợi to lớn của dân tộc, thế hệ trẻ Bến Tre bắt tay vào việc hàn gắn vết thương chiến tranh, khôi phục sản xuất, đập tan mọi âm mưu phá hoại của các thế lực thù địch, kiên định đi theo con đường xã hội chủ nghĩa trong bối cảnh biến động phức tạp của tình hình thế giới.

Bước vào giai đoạn cách mạng mới, tuổi trẻ Bến Tre có ý chí mạnh mẽ của người chiến thắng, có sức

mạnh của cả một dân tộc anh hùng. Song con đường đi tới của Bến Tre cũng như của Tổ quốc cũng đầy rẫy khó khăn thử thách.

Hậu quả của chiến tranh đối với Bến Tre thật quá lớn. Nông nghiệp bị tàn phá nặng nề với 30.000 hécta đất ruộng bị hoang hóa, hai phần ba diện tích đất vườn bị tàn phá bởi bom pháo, chất độc hóa học, rừng ven biển bị hủy diệt. Hệ thống giao thông đường bộ trong chiến tranh bị phá nát, cầu cống bị đánh sập.

Chiến tranh và ảnh hưởng của chủ nghĩa thực dân mới đã để lại hậu quả nặng nề về xã hội: hai mươi lăm vạn người chết và bị nhiễm chất độc hóa học; hơn ba vạn gia đình liệt sĩ, hơn một vạn rưỡi thương binh và người hưởng chính sách như thương binh; gần 4 vạn nguy quân, nguy quyền đầu hàng và tan rã tại chỗ, một số hoang mang lo sợ bị ta trả thù, trả oán; một phần ba lao động không có việc làm tập trung ở thị xã, thị trấn và các khu gom dân; các tệ nạn xã hội như trộm cắp, mại dâm, mê tín dị đoan, nhất là ở thị xã, thị trấn còn đầy rẫy; trật tự trị an sau chiến tranh có những biến động phức tạp. Bọn tàn quân không chịu cải tạo, bọn tay sai của Mỹ tiếp tục nhen nhóm tổ chức, hoạt động phá hoại, tuyên truyền xuyên tạc, gây hoang mang trong quần chúng.

Bước vào một thời kỳ mới, cũng không kém phần phức tạp và gay gắt, với tinh thần cách mạng

tiến công, với niềm phấn khởi, tin tưởng, tuổi trẻ Bến Tre thông qua các phong trào hành động cách mạng sôi nổi, tiếp tục phát huy vai trò xung kích, hăng hái đi đầu trong việc thực hiện những nhiệm vụ mới ngay sau ngày quê hương giải phóng.

Sau ngày giải phóng 30-4-1975, Tỉnh ủy tiến hành điều chỉnh lại địa giới hành chính tỉnh, hai huyện Châu Thành Đông và Châu Thành Tây hợp nhất thành huyện Châu Thành như cũ, huyện Mỏ Cày Bắc hợp nhất với huyện Mỏ Cày Nam thành huyện Mỏ Cày. Như vậy, tỉnh Bến Tre có 07 huyện và thị xã, dân số 900.000 người, có một phần ba trong lứa tuổi thanh niên. Sau ngày giải phóng đồng chí Võ Thành Công làm Bí thư Tỉnh Đoàn, Đồng chí Lê Văn Sang (Hùng Kháng) làm Phó Bí thư. Các huyện, thị Đoàn và hầu hết xã, phường, thị trấn có bộ máy lãnh đạo Đoàn hoạt động khá mạnh, tổng số đoàn viên toàn tỉnh là 3.900 đoàn viên.

Thực hiện sự chỉ đạo của Tỉnh ủy, Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn và các huyện, thị Đoàn cử một số thành viên tham gia Ban Quân quản tỉnh, huyện và biệt phái một số cán bộ phục vụ công tác quân quản. Toàn bộ đoàn viên và hội viên thanh niên giải phóng ở thị xã, thị trấn, các xã trong tỉnh làm nòng cốt các đội tự vệ phối hợp lực lượng an ninh, du kích giữ gìn trật tự, trị an. Bộ phận cán bộ Đoàn các cấp còn lại

được huy động cho công tác trọng tâm, tuyên truyền giáo dục các đối tượng thanh niên vùng mới giải phóng và tổ chức các hoạt động, các phong trào hành động cách mạng, đặc biệt là huy động các lực lượng thanh niên và nhân dân tham dự các cuộc lễ mít tinh tại các địa phương mừng quê hương giải phóng.

Sơ kết đợt cao điểm, Đoàn đã tuyên truyền giáo dục hơn 1.799.600 lượt đối tượng thanh niên trong vùng mới giải phóng, bước đầu anh chị em nhận thức được cách mạng là chính nghĩa, thấy được lỗi lầm của mình trước đây, gần gũi và tiếp xúc với ta, tham gia các phong trào do Đoàn và Ban Quân quản các cấp phát động. Các cuộc lễ mừng toàn thắng 30-4-1975 do Ủy ban Quân quản các cấp tổ chức đã có hàng ngàn lượt thanh thiếu nhi trong tỉnh tham dự.

Tháng 11-1975 kết thúc thời kỳ quân quản, Ủy ban nhân dân cách mạng tỉnh Bến Tre được thành lập đảm nhận vai trò quản lý Nhà nước trong toàn tỉnh. Tỉnh Đoàn thanh niên cũng triển khai kế hoạch công tác toàn diện, nhất là các vùng mới giải phóng.

Trong vùng giải phóng cũ, vào vụ sản xuất 1975 – 1976, đoàn viên, thanh niên tham gia sửa sang cầu đường, giúp đỡ các gia đình liệt sĩ, thương binh, đào vét kênh mương, phục vụ sản xuất, cất mới hàng trăm trường học cho năm học 1975 – 1976, giúp cất nhà và quyên góp tiền bạc, lúa gạo cho hàng ngàn gia đình

đồng bào từ các vùng địch trở về quê cũ¹, ổn định cuộc sống. Trong vùng mới giải phóng, thực hiện chủ trương của tỉnh về chuẩn bị cho năm học mới, Đoàn tổ chức vận động các em trong độ tuổi đến trường. Năm học 1975 – 1976, niên học đầu tiên sau ngày giải phóng đã có 142.500 học sinh, tăng so với niên học 1974 – 1975 là 20.677 học sinh,

Hưởng ứng chiến dịch tẩy chay văn hóa đồi trụy của địch và làm sạch đẹp đường phố, chỉ trên hai tháng sau giải phóng có trên 10.000 lượt đoàn viên, thanh niên, công nhân lao động, học sinh tham gia bôi xóa khẩu hiệu, tranh ảnh, cờ địch, thu hồi hàng ngàn cuốn sách, băng nhạc có nội dung đồi trụy, phản động. Lực lượng thanh thiếu niên thị xã Bến Tre, các thị trấn tham gia xây dựng cuộc sống mới, xây dựng nếp sống mới, quét dọn đường phố, làm cho thị xã, thị trấn thêm sạch đẹp.

Các đội thanh niên Cờ Đỏ xây dựng nề nếp trong các nhà trường được thành lập, cùng các Đội thanh niên xung kích đã góp phần to lớn vào việc giữ gìn an ninh chính trị, trật tự xã hội. Đoàn đã tuyên truyền vận động 36.139 sĩ quan, công chức chế độ cũ đến các điểm đăng ký, trình diện, giao nộp vũ khí, tài liệu; góp phần quan trọng vào việc ổn định tình hình chính trị vùng mới tiếp quản.

---

¹ Do chiến tranh ác liệt nên dân tản cư đi nay về quê cũ.

Các cấp bộ Đoàn đã vận động đoàn viên và thanh niên đi khai hoang, phục hóa, phát triển sản xuất, khôi phục diện tích sản xuất nông nghiệp, xây dựng nông thôn mới, sửa chữa đường giao thông, cầu cống, làm thủy lợi, đắp đập ngăn mặn ... Bên cạnh đó nhờ sự ổn định sau giải phóng, các dịch vụ xã hội phục vụ đời sống trở lại bình thường, nhịp sống tươi vui sinh động của tuổi trẻ, nhất là phong trào văn hóa văn nghệ góp phần tạo nên một khí thế sôi nổi, vui tươi trong thanh, thiếu niên.

Cùng với việc tham gia xây dựng chính quyền địa phương, Đoàn đã tiến hành củng cố, phát triển tổ chức cơ sở Đoàn, phát triển đoàn viên, hội viên, tăng cường các cán bộ Đoàn ở cơ sở để lãnh đạo phong trào Đoàn và thanh niên. Kết quả từ tháng 5 đến tháng 12/1975 toàn tỉnh đã phát triển 1.100 đoàn viên thanh niên giải phóng, 4.900 hội viên Hội Liên hiệp Thanh niên giải phóng, 2.513 học sinh giải phóng.

Về công tác thiếu niên nhi đồng, Đoàn đã thành lập các Ban thiếu niên, nhi đồng đến các xã, mở các lớp huấn luyện, bồi dưỡng cho các cán bộ làm công tác phụ trách thiếu nhi. Phong trào thiếu nhi sôi nổi với các hoạt động mang đầy ý nghĩa xã hội như chăm sóc nghĩa trang liệt sĩ, giúp gia đình thương binh liệt sĩ, làm kế hoạch nhỏ, trồng cây, thành lập các đội ca múa,... Tổ chức Đội Thiếu niên Tiên phong xây dựng

ở các trường học và trên địa bàn dân cư vùng mới giải phóng. Nhờ tổ chức Đoàn phát triển mạnh, tổ chức Hội và Đội được mở rộng nên phong trào thanh thiếu nhi trong tỉnh phát triển rộng mạnh, sôi nổi và có những cống hiến xứng đáng trong năm đầu giải phóng. Từ phong trào đó đã bình chọn được 2.565 em đạt danh hiệu Cháu ngoan Bác Hồ, phát triển được 3.169 em vào Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh.

Cán bộ đoàn từ tỉnh đến cơ sở đi sát lực lượng đoàn viên và thanh niên trong lực lượng xung phong làm nhiệm vụ khôi phục và phát triển sản xuất, khôi phục diện tích canh tác nông nghiệp, xây dựng nông thôn mới, sửa chữa đường xá, cầu cống, đắp đê ngăn mặn, làm thủy lợi, lập tổ vận vắn đổi công sản xuất.

Tháng 12 - 1975, Ban Chấp hành Trung ương Đoàn Thanh niên Lao động Hồ Chí Minh đã tổ chức Hội nghị lần thứ 21 (Khóa III). Hội nghị đã đánh giá: Năm 1975 công tác Đoàn có nhiều chuyển biến tích cực, thể hiện rõ trên các mặt trận chiến đấu, lao động sản xuất, học tập và xây dựng cuộc sống mới, góp phần thực hiện thắng lợi nhiệm vụ trọng tâm của Đảng và Nhà nước. Cũng trong Hội nghị này, Trung ương Đoàn đã phát động cuộc vận động thi đua thực hiện bốn phong trào lớn:

- Phong trào lao động tình nguyện xây dựng Tổ quốc và lao động tình nguyện vượt mức kế hoạch trong khu vực sản xuất.

- Phong trào quyết thắng trong các lực lượng vũ trang.

- Phong trào học tập trong các tầng lớp thanh niên. Riêng trong các trường học là phong trào thi đua xây dựng tập thể học sinh XHCN.

- Phong trào rèn luyện thân thể và thực hiện nếp sống mới.

Để động viên, tổ chức thể hệ trẻ rèn luyện, phấn đấu phát huy vai trò xung kích cách mạng, việc thống nhất tổ chức Đoàn trong cả nước và đổi tên Đoàn được tiến hành.

Ngày 26-3-1976, tại lễ kỷ niệm lần thứ 45 ngày thành lập Đoàn, tổ chức Đoàn trong cả nước đã thống nhất mang tên chung là Đoàn Thanh niên Lao động Hồ Chí Minh.

Tháng 9-1976, Đoàn đại biểu Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam và Đoàn đại biểu Hội Thanh niên Giải phóng miền Nam Việt Nam đã tổ chức hội nghị thống nhất Mặt trận đoàn kết, tập hợp thanh niên trong cả nước, lấy tên là Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam, thông qua Điều lệ mới của Hội.

Việc thống nhất tổ chức và đổi tên Đoàn có ý nghĩa lớn lao đối với phong trào thanh niên và công tác Đoàn trong giai đoạn cách mạng mới, nhằm cổ vũ, động viên thế hệ trẻ hăng hái tiến lên hàng đầu, ra sức cống hiến sức lực, trí tuệ và tài năng để xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Tại tỉnh, thời gian này đồng chí Võ Thành Công được Tỉnh ủy cử đi học tập lý luận, tháng 6 - 1976, Tỉnh Đoàn họp để củng cố bộ máy, đồng thời bầu Ban Chấp hành mới, bổ sung nhiều cán bộ lãnh đạo của Khu Đoàn Khu 8 trở về quê hương công tác, nhằm tăng cường sự lãnh đạo đẩy mạnh công tác Đoàn trong giai đoạn cách mạng mới.

Hội nghị bầu đồng chí Nguyễn Công Cứng (Bảy Hòa) làm Bí thư, đồng chí Lê Văn Sang (Hùng Kháng) và đồng chí Phạm Văn Chạy (Hữu Thừa) làm Phó Bí thư. Bộ máy của Đoàn ở cấp tỉnh, huyện cũng được kiện toàn, tổ chức các Phòng, Ban chuyên môn. Ngoài các ủy viên Ban Chấp hành chuyên trách còn có các ủy viên bán chuyên trách đứng chân ở cấp dưới và ở các ngành quan trọng.

Ở cấp cơ sở, xã thành lập chi đoàn, ấp có chi đoàn không còn phân đoàn và tổ đoàn.

Ở các cơ quan tổ chức thành chi đoàn hay Đoàn ủy, ở Ty Công an, Tỉnh đội có cán bộ Trợ lý thanh niên.

Nhằm thực hiện các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, Tỉnh Đoàn đã mở đợt vận động và giáo dục rộng rãi trong đoàn viên, thanh niên về Đảng quang vinh; truyền thống chiến đấu và trưởng thành của Đoàn; vinh dự, trách nhiệm, quyền lợi và lý tưởng cao đẹp của tuổi trẻ ... tạo được phong trào hành động cách mạng sôi nổi liên tục của thanh niên để hưởng ứng phong trào thi đua do Trung ương Đoàn phát động.

Phát huy truyền thống "Năm xung phong" trong cuộc kháng chiến chống Mỹ, năm 1976 trong tỉnh đã có trên 50.109 thanh niên tình nguyện đăng ký nghĩa vụ quân sự bảo vệ Tổ quốc, chiếm 96,86% thanh niên trong độ tuổi nghĩa vụ quân sự, có 6.482 thanh niên trúng tuyển. Hàng ngàn thanh niên tham gia dân quân tự vệ. Riêng Thị xã Đoàn đã tổ chức những đội thanh niên tham gia truy quét tàn quân địch, giáo dục thanh niên lưu manh, côn đồ, bảo vệ trật tự trị an. Đi đầu trong các phong trào hành động cách mạng, đặc biệt thanh niên đóng góp gần một triệu ngày công xây dựng các công trình thủy lợi, đắp đê, đập phục vụ sản xuất vụ mùa năm 1976 - 1977. Nổi bật nhất là công trình thủy lợi Ba Tri - Giồng Trôm ngoài thanh niên tại chỗ còn có 7.000 đoàn viên thanh niên các huyện khác đến tham gia; công trình đê Thạnh Phước (Bình Đại); công trình đập đập ấp Quý Lợi (Quới Điền - Thạnh Phú), đặc biệt là công trình thủy lợi Thạnh Phú - Mỏ Cày được Tỉnh ủy đồng ý cho mang tên "Thanh niên"

đã huy động trên 10.000 đoàn viên thanh niên của 4 huyện: Thanh Phú, Mỏ Cà, Chợ Lách, Thị xã tham gia. Trong phong trào khai hoang, phục hóa tháo gỡ bom mìn ở Phong Năm, Tường Đa, Tân Phú Trung... phong trào làm sạch đẹp đường phố và tu bổ nghĩa trang liệt sĩ đã có hàng vạn đoàn viên, thanh niên tham gia với 350.000 ngày công. Ngay sau ngày giải phóng, đông đảo đoàn viên, thanh niên trong tỉnh đã hăng hái tham gia chiến dịch “ánh sáng văn hoá” năm 1977 do Trung ương Đoàn và Bộ Giáo dục phối hợp phát động. Hàng ngàn đoàn viên, thanh niên, các thầy cô giáo đã tình nguyện dạy học trong các lớp xoá nạn mù chữ. Chỉ trong 01 năm đã có 30.000 người lớn tuổi và thanh niên được thoát dốt, nổi nhất là phong trào ở Bình Nguyên (Thị xã), Phú Phụng (Chợ Lách), An Định (Mỏ Cà). Cùng với sự thay đổi về chính trị, kinh tế, đời sống tinh thần cũng mang màu sắc mới. Đoàn viên, thanh niên, học sinh đi tiên phong trong cuộc đấu tranh xóa bỏ tàn dư văn hóa đồi trụy và các hủ tục của chế độ cũ để lại, vận động nhân dân xây dựng nếp sống mới, cuộc sống mới vui tươi lành mạnh.

Nhiều hoạt động văn hóa, văn nghệ, phong trào múa, hát tập thể, phong trào thể dục, thể thao được mở ra thu hút đông đảo thanh, thiếu niên tham gia tạo ra môi trường mới thích hợp, đáp ứng nhu cầu của tuổi trẻ. Có thể nói sự tham gia tích cực và đông đảo của

đoàn viên, thanh niên Bến Tre vào công cuộc hàn gắn vết thương chiến tranh đã góp phần đánh kể vào việc khôi phục và phát triển kinh tế - văn hóa, xây dựng cuộc sống mới của tỉnh nhà.

Thông qua phong trào hành động cách mạng, tổ chức Đoàn được củng cố thêm. Năm 1977, toàn tỉnh đã kết nạp thêm 3.748 đoàn viên mới. Hệ thống tổ chức của Đoàn được xây dựng hoàn chỉnh từ tỉnh, huyện đến cơ sở, đồng thời phát triển 4.663 hội viên Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam, nâng tổng số hội viên lên 26.140 người, kết nạp trên 8.000 đội viên Đội Thiếu niên Tiền phong, nâng tổng số đội viên trong tỉnh lên 10.220 em.

Những hoạt động của Đội đều hướng theo chủ đề: “Vâng lời Bác Hồ dạy, thi đua làm nghìn việc tốt, mừng đất nước nở hoa, mừng Đội ta 35 tuổi”, “Ngàn hoa việc tốt dâng Đảng quang vinh” để báo công chào mừng Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ IV. Phong trào thi đua học tập rèn luyện để trở thành “Cháu ngoan Bác Hồ” diễn ra sôi nổi, rộng mạnh.

Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đoàn (khoá III) lần thứ 22 họp tại thành phố Hồ Chí Minh từ ngày 2 đến ngày 5 - 6 - 1976 đã khẳng định rằng: “Sau ngày giải phóng, trong niềm phấn khởi của quần chúng, các cấp bộ Đoàn, cán bộ, đoàn viên và đông đảo thanh niên, thiếu niên đã tích cực phấn đấu, đạt

hiều thành tích to lớn trên lĩnh vực xây dựng và bảo vệ chính quyền cách mạng. Bọn phản động và tay sai đế quốc bị truy quét, trật tự trị an được giữ gìn, đồng bào được vận động trở về quê cũ, hay xung phong đi lao động xây dựng các vùng kinh tế mới, khôi phục và phát triển kinh tế; vết thương chiến tranh do đế quốc Mỹ và bè lũ tay sai gây ra được hàn gắn, tàn dư văn hoá phản động đồi trụy và nô dịch của Mỹ - ngụy được xoá bỏ, việc học tập, rèn luyện, xây dựng cuộc sống mới vui tươi lành mạnh được đẩy mạnh”.

Để biểu dương thành tích của Đoàn trong đợt thi đua thực hiện bốn phong trào lớn do Trung ương Đoàn phát động, từ ngày 22-7 đến ngày 24 tháng 7-1976, Đại hội thanh niên tiên tiến tỉnh Bến Tre đã khai mạc. Về dự Đại hội có 641 đại biểu thay mặt cho 13.494 thanh niên tiên tiến và hơn 130.000 thanh niên trong tỉnh.

Đồng chí Nguyễn Hùng, phó bí thư Tỉnh ủy, đồng chí Võ Văn Phẩm, Chủ tịch ủy ban nhân dân tỉnh đã tham dự Đại hội. Tới dự Đại hội còn có đồng chí Huỳnh Quang Trứ, ủy viên Trung ương Đoàn và lãnh đạo các ban ngành trong tỉnh. Đồng chí Nguyễn Công Cứng (Bảy Hòa) Bí thư Tỉnh Đoàn đọc diễn văn khai mạc và tổng kết 6 tháng thi đua thực hiện 4 phong trào

lớn do Ban Chấp hành Trung ương Đoàn phát động¹.

Sau 3 ngày làm việc khẩn trương, Đại hội kết thúc thành công tốt đẹp. Đồng chí Nguyễn Công Cứng, Bí thư Tỉnh Đoàn đã đọc quyết tâm thư hứa trước Đảng và Trung ương Đoàn:

1. Ra sức học tập chính trị văn hóa, nâng cao nhận thức về chủ trương, chính sách của Đảng, Chính phủ kết hợp học tập truyền thống của Đoàn, nâng cao ý thức giai cấp, trên cơ sở đó, củng cố lòng yêu nước, yêu chủ nghĩa xã hội và vai trò xung kích của thanh niên.

2. Phát huy thành tích đã đạt được, khắc phục mọi khuyết điểm, tập trung đẩy mạnh phong trào của thanh niên. Cụ thể là tập trung phục vụ tốt cho sản xuất nông nghiệp, hoàn thành tốt các công trình thủy lợi, ủ nhiều phân xanh, phân chuồng để thay thế phân lớn phân hóa học.

---

¹ Sáu tháng đầu năm 1976, thanh niên Bến Tre đã lập thành tích xuất sắc:

- 517.988 lượt thanh niên tham gia lao động xây dựng quê hương.
- Đào 212.772 mét kênh mới, gồm 822.342 mét khối đất.
- Nạo vét lại 37.873 mét kênh cũ, gồm 47.343 mét khối đất.
- Đắp 44.900 mét đê ngăn mặn, gồm 139.750 mét khối đất.
- Sạ, cấy trên 30.000 hécta vụ lúa hè thu.
- Ủ 2.500 tấn phân hữu cơ.
- Tháo gỡ 92 trái nổ, lắp 20 hố bom, phục hóa 6.780 hécta ruộng, vườn.
- Đắp 85.320 mét lộ, bắc 189 cây cầu (Trích Báo Chiến Thắng ngày 6-8-1976)

3. Ra sức xây dựng Đoàn vững mạnh về tư tưởng, tổ chức, thể hiện đầy đủ vai trò cánh tay và đội hậu bị của Đảng, là lực lượng trung tâm đoàn kết thanh niên, nhi đồng vào đội ngũ, giáo dục tốt thế hệ cách mạng mai sau.

Đại hội đã trao phần thưởng của Trung ương Đoàn, Tỉnh ủy và của Tỉnh Đoàn cho 13 tập thể và 8 cá nhân thanh niên xuất sắc trong 6 tháng qua.

Tại Đại hội, đồng chí Võ Văn Phẩm, Chủ tịch ủy ban nhân dân tỉnh đã đánh giá và biểu dương những cố gắng và đóng góp to lớn của tuổi trẻ Bến Tre trong 6 tháng qua, đồng thời trao nhiệm vụ cho Đoàn và phong trào thanh niên những nhiệm vụ: "Đi đầu tham gia lao động sản xuất, cần kiệm xây dựng chủ nghĩa xã hội. Phát động một cao trào hành động cách mạng rộng mạnh ở cả nông thôn lẫn thành thị. Cụ thể là nâng cao năng suất vụ hè thu, tích cực chuẩn bị để làm tốt vụ mùa và đông xuân tới; trên các lĩnh vực công tác thanh niên hãy phát huy sáng kiến, cải tiến lề lối làm việc để cống hiến ngày càng nhiều cho Tổ quốc.

Ra sức học tập, nâng cao trình độ chính trị nghiệp vụ, văn hóa, rèn luyện sức khỏe, xây dựng nếp sống mới để trở thành người thanh niên mới xã hội chủ nghĩa.

Củng cố và phát triển tổ chức Đoàn thực sự là

trường học cộng sản chủ nghĩa của thanh niên. Mở rộng mặt trận đoàn kết thanh niên, tập hợp đông đảo thanh niên vào tổ chức Hội; tổ chức văn hóa, văn nghệ, giáo dục, vận vận công, chăm sóc tốt đời sống vật chất, tinh thần thiếu niên nhi đồng".

Tháng 12 – 1976, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IV của Đảng họp đã đề ra đường lối xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước ta, đường lối xây dựng nền kinh tế xã hội chủ nghĩa và kế hoạch phát triển kinh tế - văn hoá 05 năm lần thứ hai (1976 – 1980). Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IV của Đảng là nguồn ánh sáng soi đường, động viên tuổi trẻ cả nước nói chung, Bến Tre nói riêng tiếp tục vai trò xung kích, hăng hái tham gia các phong trào cách mạng xây dựng quê hương sau cuộc chiến tranh tàn khốc. Thể theo nguyện vọng của cán bộ, đoàn viên và thanh niên cả nước, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IV của Đảng đã quyết định đổi tên Đoàn Thanh niên lao động Hồ Chí Minh thành Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh. Để cụ thể hoá và tổ chức thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IV của Đảng, Đảng bộ Bến Tre họp Đại hội đại biểu lần thứ I. Đại hội đã thảo luận và thông qua báo cáo công tác của Ban Chấp hành, thông qua Nghị quyết về mục tiêu phấn đấu trong 05 năm 1976 – 1980, nhiệm vụ của Đảng bộ trong 02 năm 1977 – 1978 và kế hoạch cải tạo và phát triển kinh tế - văn hóa năm 1977.

Để tăng cường vai trò, sứ mệnh lịch sử của Đoàn trong giai đoạn cách mạng mới, thực hiện thắng lợi nhiệm vụ chính trị của Đảng bộ tỉnh và các phong trào lớn do Trung ương Đoàn phát động. Từ ngày 23 đến ngày 25-7-1977, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tỉnh Bến Tre tổ chức Đại hội Đại biểu lần thứ I (Nhiệm kỳ 1977 - 1979), về dự Đại hội có 155 đại biểu, thay mặt cho trên 10.000 đoàn viên trong tỉnh. Đại hội đánh giá cao những cống hiến và trưởng thành của Đoàn và phong trào thanh niên Bến Tre trong hai cuộc kháng chiến chống Pháp, Mỹ và bước đầu trong công cuộc cải tạo và xây dựng CNXH, rút ra những bài học kinh nghiệm của công tác Đoàn và phong trào thanh niên trong những năm qua, đề ra phương hướng nhiệm vụ trong hai năm tới của Đoàn và phong trào thanh niên tỉnh nhà.

Nghị quyết Đại hội kêu gọi toàn thể đoàn viên, thanh niên phát huy tinh thần làm chủ tập thể, xung kích đi đầu thực hiện những chỉ tiêu nhiệm vụ của Đảng bộ mà trọng tâm hàng đầu là mặt trận sản xuất nông nghiệp, nhằm góp phần giải quyết những khó khăn của cả nước về lương thực, thực phẩm. Đại hội đề ra mục tiêu phấn đấu của cán bộ, đoàn viên, thanh niên tỉnh nhà trên các mặt trọng tâm: chiến đấu bảo vệ Tổ quốc, lao động sản xuất, cải tạo và xây dựng CNXH, học tập và xây dựng người thanh niên mới.

Đại hội đã bầu Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn Bến

Tre khóa I gồm 41 đồng chí, (37 chính thức, 04 dự khuyết). Đồng chí Võ Thành Công (Tám Bảo) được bầu làm Bí thư Tỉnh Đoàn, đồng chí Lê Văn Sang (Hùng Kháng) và đồng chí Phạm Văn Chạy (Phạm Hữu Thừa) được bầu làm Phó Bí thư Tỉnh Đoàn.

Ngay sau Đại hội lần thứ I của Tỉnh Đoàn, các cấp bộ Đoàn đã nhanh chóng mở đợt sinh hoạt chính trị sâu rộng trong đoàn viên, thanh niên với nhiều chủ đề lớn "*Tuổi trẻ và đất nước*", "*Tuổi trẻ và Tổ quốc XHCN*", "*Tuổi trẻ với con đường làm ăn tập thể*", "*Hội nghị Diên Hồng tuổi trẻ bàn việc nước*"... học tập quán triệt Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ IV, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh và Nghị quyết Đại hội Đoàn toàn tỉnh lần thứ nhất. Qua đó, đoàn viên, thanh niên tỉnh nhà nâng cao nhận thức đường lối xây dựng CNXH là con đường duy nhất của dân tộc, tuổi trẻ hăng hái lao động và học tập, phát huy vai trò xung kích của mình trong ba cuộc cách mạng, trong phong trào thi đua lao động sản xuất và bảo vệ Tổ quốc, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ chính trị của Đảng bộ đã đề ra.

Trong lúc Đảng bộ, nhân dân và tuổi trẻ Bến Tre cùng với cả nước ra sức hàn gắn vết thương chiến tranh, phát triển sản xuất, ổn định đời sống nhân dân, thì các thế lực thù địch bên ngoài không ngừng chống phá cách mạng nhằm lật đổ chế độ ta. Ngay sau ngày

miền Nam giải phóng, đế quốc Mỹ đã triển khai chương trình dài hạn cho người Việt Nam sang Mỹ tỵ nạn chính trị, tổ chức các nhóm chính trị phản động ở Bến Tre như: Mặt trận Quốc gia, Mặt trận giải phóng Việt Nam, lực lượng khôi phục tự do,... Đặc biệt là nắm bọn phản động trong Cao Đài Tây Ninh tổ chức ra Đảng Bảo Long phục quốc,... Cuộc sống hòa bình diễn ra không được bao lâu, cuộc chiến tranh mới bắt đầu từ biên giới Tây Nam ập tới. Ngày 30-4-1977, sau hai năm đánh phá, quấy rối, Khơ me đỏ đã công khai phát động cuộc chiến tranh chống Việt Nam. Ngày 31-12-1977, Cam-pu-chia cắt đứt quan hệ ngoại giao với nước ta và đưa cuộc chiến tranh chống Việt Nam ra công khai trên toàn thế giới.

Trước sự diễn biến mới của tình hình, tháng 1 – 1978, Hội nghị lần thứ 25 Ban Chấp hành Trung ương Đoàn (khóa III) đã quyết định phát động phong trào “Ba xung kích làm chủ tập thể” trong thanh niên cả nước nhằm động viên và tổ chức thanh niên xung kích thực hiện ba nhiệm vụ: lao động sản xuất; sẵn sàng bảo vệ Tổ quốc; học tập rèn luyện và xây dựng cuộc sống mới. Đến tháng 9 – 1978, Hội nghị lần thứ 26 Ban Chấp hành Trung ương Đoàn (khóa III) chủ trương đẩy mạnh phong trào “Ba xung kích làm chủ tập thể” trong lĩnh vực lao động sản xuất, học tập, rèn luyện, xây dựng cuộc sống mới và quyết định tổ chức

“Lực lượng Thanh niên xung kích xây dựng và bảo vệ Tổ quốc” nhằm tập hợp, động viên thanh niên đi đầu thực hiện các nhiệm vụ cách mạng.

Trước sự đe dọa tấn công bằng quân sự của các thế lực thù địch, tuổi trẻ Bến Tre với lòng yêu nước nồng nàn với ý chí bất khuất kiên cường đã sẵn sàng ra trận cùng cả nước đánh quân xâm lược, bảo vệ độc lập chủ quyền đất nước.

Ở các địa phương trong tỉnh đã có 32.536 đoàn viên, thanh niên nam nữ viết đơn tình nguyện nhập ngũ có trên 1.000 thanh niên dùng máu để viết đơn xin được nhập ngũ, thể hiện tinh thần sẵn sàng xả thân để bảo vệ Tổ quốc của tuổi trẻ tỉnh nhà; tháng 12 - 1978, bè lũ Pôn Pốt đã tập trung 19 sư đoàn ở biên giới Việt Nam - Campuchia và ngày 23 - 12 - 1978 chúng đã tấn công vào tỉnh Tây Ninh.

Chấp hành mệnh lệnh của Quân khu IX, tỉnh đã đưa 07 tiểu đoàn chủ lực tỉnh và 02 đại đội du kích (có 01 tiểu đoàn liên quân huyện, 02 tiểu đoàn du kích liên quân) trực tiếp chiến đấu và phục vụ chiến đấu ở mặt trận Tây Nam.

Ở hậu phương, đông đảo đoàn viên thanh niên hăng hái gia nhập “Lực lượng Thanh niên xung kích xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”. Tính đến quý I năm 1979, toàn tỉnh đã có 44 tiểu đoàn tự vệ cơ quan, nhà trường và ở xã, ấp (dân quân nông cốt 08 tiểu đoàn tự

vệ nhà trường 05 tiểu đoàn, tự vệ cơ quan 04 tiểu đoàn, dân quân các phường, xã, ấp 27 tiểu đoàn.

Cuộc chiến tranh ở biên giới Tây Nam kéo dài đến ngày 7 - 1 - 1979 khi quân và dân ta đã đánh đuổi quân xâm lược ra khỏi bờ cõi và cùng với các lực lượng yêu nước Campuchia giải phóng Phnôm Pênh khỏi chế độ diệt chủng Pôn - Pốt Iêng Xary. Thời gian sau đó hàng trăm cán bộ, đoàn viên thanh niên Bến Tre thuộc nhiều ngành nghề lên đường làm nghĩa vụ quốc tế giúp tỉnh KanĐal kết nghĩa được hồi sinh, thể hiện nghĩa cử quốc tế hết sức cao đẹp.

Chiến tranh biên giới Tây Nam vừa kết thúc, từ ngày 17-2 đến ngày 18-3-1979, cuộc chiến tranh do các thế lực bành trướng ngoại bang phát động đã lại diễn ra trên biên giới phía bắc.

Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam, Chính phủ Việt Nam, Đoàn Chủ tịch Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, đã kêu gọi toàn dân đoàn kết đập tan âm mưu xâm lược của chúng. Chủ tịch nước công bố lệnh tổng động viên trong cả nước để bảo vệ Tổ quốc. Hội đồng Chính phủ ra Nghị định thực hiện quân sự hóa toàn dân, vũ trang toàn dân để đánh thắng quân xâm lược, bảo vệ Tổ quốc.

Đáp lời kêu gọi của Đảng và Nhà nước, mặt trận và các đoàn thể đã phát động học tập cho hàng ngàn

lượt quân chúng nhân dân hiểu rõ tình hình đất nước, động viên con em lên đường ra trận theo lệnh tổng động viên của Chủ tịch nước. Hơn 6.500 đoàn viên thanh niên lên đường bảo vệ Tổ quốc, 01 tiểu đoàn đã tham gia chiến đấu ở biên giới phía Bắc.

Bị thất bại nặng nề trên chiến trường và bị thế giới kịch liệt lên án, ngày 5-3-1979, đối phương buộc phải tuyên bố rút quân về nước và đến ngày 18-3-1979 chúng đã rút hết.

Cuộc chiến đấu bảo vệ biên giới phía Tây-Nam và phía bắc Tổ quốc thắng lợi, kết thúc thời kỳ nước ta vừa có hòa bình, vừa có chiến tranh. Hòa bình thực sự trở lại để toàn dân ra sức xây dựng đất nước, quê hương, tuổi trẻ Bến Tre phấn khởi vinh dự đã đóng góp công sức và xương máu của mình trong sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN.

Trên mặt trận lao động sản xuất, mục tiêu của phong trào “Ba xung kích” Trung ương Đoàn đã xác định là: “động viên mọi lực lượng thanh niên vào lao động sản xuất; lao động đạt năng suất cao, chất lượng tốt và tiết kiệm, đồng thời tự giác sẵn sàng nhận sự phân công lao động mới”.

Trước diễn biến mới ở biên giới Tây Nam và những toan tính của các thế lực thù địch, nước ta xuất hiện tình huống vừa có hòa bình, vừa có chiến tranh.

Năm 1978, là năm bản lề của kế hoạch Nhà nước 05 năm lần thứ hai (1976 – 1980), những nhiệm vụ trọng yếu về cải tạo và xây dựng theo Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ IV: Tiến hành cải tạo XHCN đối với nông nghiệp ở miền Nam, xóa bỏ tàn dư bóc lột phong kiến điều chỉnh và trang trải ruộng đất, tổ chức nông dân vào tổ tập đoàn sản xuất, tổ chức thí điểm tập đoàn sản xuất; tiến hành đổi tiền đợt II, thống nhất lưu hành đồng tiền mới Ngân hàng Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam.

Năm 1978 cũng là năm ở đồng bằng sông Cửu Long, trong đó có Bến Tre bị lũ lụt lớn, hạn hán kéo dài, và nạn sâu rầy phá hoại gây ra nhiều thiệt hại to lớn dẫn đến tình trạng thiếu lương thực nghiêm trọng. Dưới sự lãnh đạo của Đảng bộ, tổ chức Đoàn và tuổi trẻ Bến Tre đã tự khẳng định vai trò xung kích của mình trước những khó khăn, thử thách. Các cấp bộ Đoàn đã động viên, tổ chức đoàn viên thanh niên đi đầu trong việc chống lũ lụt, giúp dân xây dựng lại nhà cửa, tu bổ đường sá, khôi phục sản xuất.

Trong sản xuất nông nghiệp, thanh niên trong các đội thanh niên xung kích, thanh niên xung phong xung phong đột phá những cao điểm tập trung, những khâu xung yếu của sản xuất và phục vụ sản xuất như thủy lợi, chống hạn, khai hoang và các cao điểm sản xuất khác. Tỉnh Đoàn đã huy động đoàn viên thanh

niên lao động với trên 2 triệu ngày công, đào đắp trên 24 triệu mét khối đất làm các công trình thủy lợi, đưa nước ngọt về tưới tiêu cho hàng chục ngàn héc ta đất lâu nay bị chua mặn, cần cỗi trở thành đất sản xuất hai, ba vụ trong năm. Đoàn đã phát động đoàn viên thanh niên đi đầu trong việc khai hoang, phục hóa, thâm canh tăng năng suất cây trồng, làm gần 45.000 tấn phân hữu cơ phục vụ đồng ruộng. Các cấp bộ Đoàn đã tích cực vận động đoàn viên thanh niên tham gia cải tạo quan hệ sản xuất ở nông thôn. Trong các địa phương đang tổ chức lại sản xuất, trên 90% đoàn viên thanh niên gia nhập và tham gia quản lý trong các tổ đoàn kết sản xuất, gương mẫu động viên gia đình nghiêm chỉnh chấp hành nghĩa vụ đóng góp lương thực với Nhà nước. Một số điển hình tiên tiến của Đoàn đã xuất hiện trong phong trào như Chi đoàn Hợp tác xã ấp 3 Bình Thành (Giồng Trôm), ấp Tân Hưng - Hưng Khánh Trung (Chợ Lách).

Phong trào học tập, xóa nạn mù chữ được đông đảo thanh niên hưởng ứng. Những lúc cao điểm có trên 35.000 cán bộ, đoàn viên thanh niên tham gia chiến dịch "Ánh sáng văn hóa" gần 30 ngàn người được thoát dốt, trong đó có 24.876 đoàn viên, thanh niên. Nhiều tập thể địa phương điển hình trong phong trào như xã An Định, xã Tân Bình (Mỏ Cày), xã Phú Phụng (Chợ Lách)... Tuổi trẻ Bến Tre đã góp phần xứng đáng vào thành tích hoàn thành cơ bản việc xóa

nạn mù chữ của tỉnh nhà. Trong các trường học, phong trào thi đua đạt danh hiệu tập thể học sinh XHCN có nhiều tiến bộ, nhiều tập thể được công nhận tập thể học sinh XHCN. Phong trào thể dục thể thao, văn nghệ, xây dựng nếp sống mới có những khởi sắc. Tỉnh Đoàn tổ chức một đội ca khúc chính trị đi phục vụ các đơn vị cơ sở, các mặt trận lao động sản xuất.

Thành tích của Đoàn và thanh niên trong tỉnh qua phong trào “Ba xung kích làm chủ tập thể” đánh dấu sự trưởng thành lớn mạnh của Đoàn, của các cán bộ đoàn từ tỉnh đến cơ sở. Tỉnh Đoàn đã chú trọng kiện toàn bộ máy các cấp bộ Đoàn để nâng cao công tác xây dựng, củng cố tổ chức. Trong ba năm (1977 – 1979), Tỉnh Đoàn đã bồi dưỡng, đào tạo được trên 10.000 lượt cán bộ đoàn qua hệ thống trường Đoàn¹. Qua thử thách ba phong trào xung kích làm chủ tập thể, Đoàn đã kết nạp 10.961 thanh niên vào Đoàn TNCS Hồ Chí Minh, nâng tổng số đoàn viên trong tỉnh là 18.744 đoàn viên. Trên cơ sở phát triển đoàn viên mới tỉnh đã thành lập thêm 129 Chi đoàn, 19 Đoàn ủy cơ sở xã và 69 Chi đoàn cơ sở cơ quan, trường học. Đến cuối năm 1979 toàn tỉnh có 368 Đoàn cơ sở, 8 huyện, thị Đoàn và 2 Đoàn ủy Công an và Quân sự; tập hợp

---

¹ Trường Đoàn của tỉnh được thành lập từ năm 1961 mang tên là Bùi Ngọc Nghi, đến năm 1977 được đổi thành Trường Đoàn Lê Văn Quang đặt tại xã Đại Điền, huyện Thanh Phú.

30.000 thanh niên vào tổ chức Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam. Cuộc vận động “Toàn Đoàn than gia xây dựng Đảng” trong hai năm 1978 – 1979 đã giới thiệu cho Đảng 4.000 đoàn viên ưu tú, trong đó có 729 đoàn viên được kết nạp vào Đảng. Đoàn đã cung cấp trên 1.500 cán bộ từ Bí thư xã Đoàn trở lên sang công tác Đảng, Chính quyền và các ngành trong tỉnh.

Công tác thiếu niên nhi đồng đã qui tụ được trên 50.000 em tham gia phong trào “*Kế hoạch nhỏ*”, phong trào “*Công tác Trần Quốc Toản*” đã có 5.000 em đạt danh hiệu dũng sĩ, chiến sĩ kế hoạch nhỏ. Đã kết nạp 18.506 em vào Đội. Đội đã cung cấp cho Đoàn hàng trăm đội viên ưu tú được kết nạp vào Đoàn. Tỉnh Đoàn đã phối hợp bồi dưỡng đào tạo trên 1.000 cán bộ phụ trách và 1.200 giáo viên kiêm công tác Đội. Thành tích của Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh tỉnh nhà đã góp phần vào thành công tốt đẹp của năm Quốc tế thiếu nhi (1979) ở nước ta.

Phong trào “Ba xung kích làm chủ tập thể” đã động viên thanh niên đi đầu trên các lĩnh vực hoạt động lao động sản xuất và chiến đấu bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội, qua đó đã bồi dưỡng cho thanh niên chủ nghĩa anh hùng cách mạng, lòng yêu nước, yêu chủ nghĩa xã hội và tinh thần sáng tạo, tạo ra tiền đề cho những bước phát triển mới.

Qua phong trào “Ba xung kích” toàn tỉnh đã bình chọn được 15.777 cá nhân và 30 tập thể đạt danh hiệu “Thanh niên xung phong” xuất sắc.

II – Tích cực học tập, công tác, lao động sản xuất xây dựng quê hương

Đại hội Đại biểu Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tỉnh Bến Tre lần II được tổ chức từ ngày 21 đến 24/1/1980. Đại hội đã thảo luận, góp ý kiến vào các văn kiện trình Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ tư của Đoàn, tiến hành kiểm điểm việc thực hiện Nghị quyết Đại hội Đoàn tỉnh lần thứ nhất, rút ra những bài học kinh nghiệm về công tác Đoàn và phong trào thanh thiếu nhi trong thời gian qua, đề ra phương hướng nhiệm vụ của Đoàn trong nhiệm kỳ tới, bầu Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn, bầu Đoàn Đại biểu đi dự Đại hội cấp trên.

Nghị quyết Đại hội nêu phương hướng, nhiệm vụ của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tỉnh Bến Tre trong 3 năm (1980 – 1983), trong đó nhấn mạnh: Tăng cường hơn nữa công tác giáo dục nâng cao giác ngộ cách mạng và lý tưởng cộng sản cho đoàn viên, thanh niên, có tinh thần làm chủ tập thể, đẩy mạnh phong trào xung kích sáng tạo trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Nâng cao sức mạnh tổ chức Đoàn, làm tròn nhiệm vụ xây dựng Đảng, chăm lo tốt công tác thiếu niên nhi đồng.

Đại hội đã bầu Ban Chấp hành Tỉnh Đoàn khóa